№ 87. Sobota 16. Kwietnia 1859. Rok wydania 49.

GAZETA LWOWSKA.

*Z Dodatkami dziennym i tygodniowym, tudzież z Rozmaitościami co Środy kosztuje w prenumeracie: **Bez poczty:** kwartalnie 4 zł., miesiecznie 1 zł. 40 centów. **Z pocztą** kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 cent. M. K. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.*

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Anglia — Francya. — Belgia. — Szwajcarya. — Niemce. — Rosya i Królestwo Polskie. — Księztwa Naddunajskie. — Azya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

(Wyszczególnienia. — Falszowane rozkazy dzienne.)

Wiedeń, 13. kwietnia. Jego c. k. Apost. Mość raczył najłaskawiej potwierdzić c. k. poracznikowi z przybocznej gwardyi Arcierów, *Fryderykowi Osieckiemu* i jego czeterym braciom, *Antoniemu Piotrowi*, *Janowi Antoniemu*, *Alexandrowi Antoniemu* i *Stanisławowi*, starepolskie szlachectwo z przynależnym do tego stanem rycerskim.

Jego c. k. Apost. Mość raczył najwyższą uchwałą z dnia 1go kwietnia nadać najłaskawiej przełożonemu urzędu salin w Dolinie, *Walentemu Jokobczykowi*, w uwzględnieniu jego wieloletnej i pożytecznej służby złoty krzyż zasług z korona, a majstrowi kowalskiemu przy administracyi salin w Dolinie *Filipowi Werli* w uwzględnieniu jego wieloletniej i pożytecznej służby srebrny krzyż zasług.

— *Gazeta wied.* pisze: Medyolański rozkaz dzienny, który nigdy nie istniał i nie był ogłoszony, sprawił w Paryżu wielkie wrażenie.

Z początku powątpiewano o jego prawdziwości, pożniej jednak otrzymała *Independance* korespondencye z Medyolanu, które potwierdziły ogłoszenie tego dokumentu, a którego jeden egzemplarz miał hrabia Cavour przesłać rzadowi francuskiemu, gdy tymczasem drugi dostał się inna droga do rąk księcia Napoleona. Dziennik *Pays* nie wątpi o prawdziwości rozkazu dziennego, i robi przy tem następująca uwagę:

„Z Medyolanu donoszą o obwieszczeniu groźnego rozkazu dziennego, który Cesarz Józef Franciszek wydał do wojska austryackiego. Austrya zrzuca maskę, i nie lęka sie już odpowiedzialności za wystąpienie zaczepne. Mocarswto, które odważa się na czyn tak wielkiej doniosłości, a to w chwili, kiedy domaga sie rozbrojenia Sardynii, odkrywa tem najlepiej swój sposób myslenia i podaje Europie lepszą jeszcze od kongresu sposobność, jak o nim sądzić należy.“

Gazeta wied. kończy temi słowy: Bez względu już na to, że rzeczony rozkaz dzienny wyszedł z Sardynii, powinnyby dzienniki sardyńskie powątpiewać o jego prawdziwości z tej przyczyny, że rozgłoszono, jakoby rozkaz ten dzienny przelepiony miał być także i na koszarach.

Anglia.

(Słabość Bulwera. — Korpusy ochotników w projekcie. — „Lewiatan.“ — Posiedzenie z dnia 7. kwietnia.)

Londyn, 10. kwietnia. Minister kolonii, sir Edward Bulwer Lytton, jest tak słaby, że już od kilku dni nie był w stanie brać udział w obradach parlamentu. Nadzwyczajna praca umysłowa miała nadwerężyć jego zdrowie tak mocno, że na jakiś czas usunął się od spraw publicznych.

— Znowu odzywają się rozmaite propozycye względem pomnożenia angielskiej siły zbrojnej. W pierwszym rzędzie występuje także i tą razą ulubiony plan, formować korpus ochotników, a mianowicie strzelców i dla urzeczywistnienia tego planu, ma odbyć się już w ciągu przyszłego tygodnia zgromadzenie, by rozpoznać rzecz dokładnie i zasiągnąć przyzwolenia królowy na formowanie takiego korpusu ochotników.

— Nad statkiem „Leviathan“ pracuje teraz 500 robotników i jak utrzymują zostanie ukończony w sierpniu.

— Na posiedzeniu *izby wyższej* dnia 8. kwietnia zapowiedział lord Derby, że propozycyę swoją względem wyrażenia podzięki lordowi Clyde odroczył do przyszłego czwartku. Lord Malmesbury oświadcza na zapytanie p. Clanricarde, że przed odroczeniem ma przedłożyć uwagi, z których się okaże, jako rząd dołożył wszelkich usiłowań względem utrzymania pokoju europejskiego.

Na posiedzeniu *izby niższej* oświadczył p. *Disraeli* względem żądania lorda Palmerstona, który wymagał by jeszcze dnia dzisiejszego kanclerz wymienił stan rzeczy na lądzie i wyjaśnił zamiary rządu angielskiego co do postępowania w tej mierze, że upraszac musi szanownego lorda o to bardzo usilnie, by od żądania tego odstąpił, zwłaszcza że przez to mogłoby dobro powszechne doznać uszczerbku, i proponuje w poniedziałek oznaczyć dzień do wytoczenia tej sprawy. W ciągu rozpraw oświadczył *kanclerz skarbu*, że rząd nie chce przyjmować na siebie żadnych zobowiązań względem wniesienia nowego bilu reformy. Równie i co do rozwiązania parlamentu nie myśli oznaczać terminu, sądzi jednak, że sprawy ukończone być mogą do 19go b. m. Lord *Palmerston* odrzekł na to, że w takim razie możnaby parlament rozwiązać jeszcze dnia tego samego lub następnego, a do wyborów przystąpić jeszcze w wielkim tygodniu.

Francya.

(Wiadomości bieżące. — Doniesienia z Marsylii. — Korespondencya dziennika „Indep. belge.“ — Więzienia wojskowe w Brescie. — Traktat graniczny z Hiszpania.)

Paryż, 10. kwietnia. Komisya budżetu, będąc niedawno na audyencyi u Cesarza, robiła zapytanie, czy teraźniejszy budżet ma być wojenny czy nie. Mówią, że odpowiedź Cesarza niebyła stanowcza, ale więcej w duchu pokoju niż wojny.

— Sekcya handlowa rady państwa miała wczoraj posiedzenie w Tuileryach pod prezydencyą Cesarza. Przedmiotem obrady był projekt nowej ustawy zbożowej.

— Konferencya w sprawie Księztw naddunajskich zbierze się powtórnie dopiero we wtorek.

— *Monitor* donosi, że 8go b. m. zawinęły do załoki marsylskiej dwie fregaty parowe „Panama“ i „Magellan“ z Algieryi. Dalej ogłasza dziennik urzędowy liczby rekrutów, jakie mają być odstawione w rozmaitych departamentach do kontyngensu na rok 1859, z klasy wieku 1858, ogólna liczba wynosi 100.000 ludzi. Listy kantonalne muszą być nadesłane dla ułożenia list departamentowych najdalej do 26. maja.

— Z Marsylii donoszą telegrafem z 10. kwietnia, że z Algiery nadszedł znaczny transport sprzętów wojennych, lazaretów polowych, namiotów i t. d., przytem nie ustają ruchy wojska i co chwila mają nadejść Turkowie i legia cudzoziemska.

— Dziennik *Independance belge* zawiera następująca korespondencyę paryską z 10. b. m.:

Upewniają mnie, że *Monitor* ogłosi dnia jutrzejszego nowy artykuł, a przynajmniej ma już być napisany i przygotowany do druku. Rząd oznajmia w niem podobno publiczności, że w obec nadzwyczajnego zbrojenia się Austryi, tudzież wyniosłych i wyzywających postępków tego mocarstwa i zagrożenia Sardynii, którą Francya jako sprzymierzeńca swego przyrzekła chronić i bronić, musiała także i Francya pochwycić środki wojskowe, jakie uważa za potrzebne, by zobowiązaniem swym mogła zadość uczynić bez nadwerężenia honoru francuskiego.

Mimo przykrego bardzo położenia rzeczy — ma dziennik urzędowy dalej oświadczyć — zbroi się Francya w umiarkowaniu swem tylko dla dania odporu, gdyż rząd Cesarza nie traci jeszcze wszelkiej nadziei, że Austrya usłucha dobrej i mądrej rady, i że cała sprawa da się załatwić w drodze dyplomatycznej. Nowa ta nota zamierza więc usprawiedliwić usilne i widoczne zbrojenie się Francyi.

Od ogłoszenia artykułu tego — mówi w końcu dziennik rzeczony — nie będzie już daleko do wyraźnego wypowiedzenia wojny.

W Breście urządzić mają teraz na miejsce zniesionego więzienia (Bagno) pływające więzienie dla aresztantów wojskowych. Wydano już rozkaz, sprowadzić 400 więźniów z Lorientu do Brestu, gdzie zostaną umieszczeni na liniowym okręcie „Herkules.“ Jak pierwej tak i teraz będą używani do rozmaitych robót osobliwie do zamiatania ulic.

— *Monitor* ogłasza dodatkową ugodę do traktatu względem granicy między Francyą a Hiszpanią, której ratyfikacye wymieniane zostały w Paryżu dnia 1. kwietnia 1859 roku. Ta ugoda zawiera dokładne postanowienia co do trygonometrycznych znaków, które stanowią granice, dalej co do prawa pastwiska i niektórych innych rzeczy, które dotąd bywały powodem do częstych sporów między sąsiadami pogranicznemi.

— Prawodawcze ciało przyjęło dnia 9go ustawę względem zmiany taryfy za listy z pieniądzmi. Na tem samem posiedzeniu wniesiono projekt ustawy względem przeistoczenia biskupstwa Retenes na arcybiskupstwo i z tego powodu zażądano kredytu 20.000 franków.

Belgia.

(Rozprawy w izbach.)

Bruxela, 8. kwietnia. Dzisiejsze posiedzenie izby deputowanych zakończyło się bardzo żywą dyskusyą. Po kilkugodzinnych obradach nad poprawką p. Dumortier, ażeby wyborcom z Charleroi na koszta wyborów z Mons przydać jednego senatora więcej, odrzucono wniosek większością 2 głosów, t. j. 48 przeciw 46 głosom. Potem przystąpiono do głosowania nad projektem rządowym względem pomnożenia deputowanych i senatorów, co przyjęto większością 57 przeciw 12 głosom. Szesnastu członków prawej nie głosowało. Zatem według istniejących przepisów byli obowiązani podać izbie powody, dlaczego nie oddawali wota. A gdy w tej mierze przyszła kolej na hrabiego Meulenaere, jednego z szefów prawej, oświadczył, że nie mógł głosować za projektem, gdyż wniosek ten podwyższając liczbę deputowanych na 116, narusza konstytucyę. W pośród powszechnego zamieszania prosił p. Rogier o głos, ażeby zbić to twierdzenie. Prezydent p. Verhaegen oświadczył, że uzasadnienie powstrzymania się należy do wotum, które według regulaminu nie powinno być przerwane, zatem że dopiero po ukończeniu tej formalności ministrowi udzieli głosu. P. Rogier obstawał przy tem, że jako minister ma na zasadzie konstytucyi prawo, mówić w każdej chwili i poczuwać się do obowiązku oponować przeciw oświadczeniu prezydenta. Ztąd powstała bardzo żywa i zamieszania dyskusya, w której z jednej strony utrzymywano, że p. Rogier ma słuszność i powinien mówić, a z drugiej, że głosowanie musi być ukończone nim minister będzie mógł mówić. A ponieważ wszczęła się nadzwyczajna wrzawa, zatem p. Verhaegen zapytał, czy załatwienie tej zgiełkliwej dyskusyi pragnie izba odroczyć do jutra, lub nie. Zgodzono się na odroczenie.

Szwajcarya.

(Sprawa neutralności szwajcarskiej. — Wiadomości bieżące.)

Z **Berny** donoszą z 10go kwietnia *gazecie augsburgskiej*: Francya nie dała jeszcze żadnej odpowiedzi na oświadczenie neutralności szwajcarskiej; upewniają jednak, że się na to oświadczenie zgadza, i że Sardynię nakłoni do powstrzymania się od reklamacyi przeciw temu oświadczeniu.

Genewa, 6. kwietnia. Oznaki wojny mnożą się od kilku dni także i w naszem sąsiedztwie. W departamencie de l'Ain znowu postrzegać się dają ruchy wojska udającego się do Lugdunu. Według obiegającej pogłoski otrzymali żołnierze armii lugduńskiej znaczny dodatek do żołdu.

— Baron Michaud, dotychczasowy sardyński jeneralny konzul w Genewie, przeniesiony został w tym samym charakterze do Lugdunu. Ostatniemi czasy starał się usilnie, utworzyć także i tutaj komitet dla wspierania ubogich familii, których członkowie powołani do wojska.

— Liczba cudzoziemców wracających z Włoch, osobliwie Anglików i Amerykanów pomnaża się codzień. W innych latach objawiał się taki ruch dopiero ku końcu miesiąca.

— Także i tu wyszła broszura odnosząca się do włoskiej kwestyi; autorem broszury jest p. Golay, członek wielkiej rady. Pragnie, ażeby zasada narodowości została przeprowadzoną, lecz żadną miarą nie zgadza się na zebranie kongresu.

— Rosyjska wielka księżna Marya przyjedzie tu temi dniami; pomieszkanie jest już najęte.

Niemce.

(Uchwały w izbie wyższej berlińskiej. — Przyjęcie Arcyksięcia Albrechta w Berlinie. — Czynności sejmu związkowego.)

Berlin, 12. kwietnia. Na posiedzeniu izby wyższej z 8go b. m. przyjęto jednogłośnie i bez dyskusyi ustawę względem podwyższenia dotacyi korony, a na dzisiejszem posiedzeniu ugodę z państwami nad Renem względem stojącego mostu w pobliżu Kolonii. Potem nastąpiły petycye. Przy petycyi jednej z wolnych gmin powstawał Dr. Stahl na postępowanie teraźniejszego ministeryum w obec gmin dysydentów.

— *Litogr. koresp. austr.* pisze: O przyjęciu Jego cesarzew. królewicz. M. Arcyksięcia Albrechta w Berlinie dnia 12go b. m. donosi *Preuss. Ztg.* między innemi: Arcyksięcia Albrechta, na którego powitanie wyjechał c. k. poseł austryacki do Wrocławia, przyjmowali w dworcu kolei żelaznej, gdzie ustawiono pierwszą kompanię pułku Cesarza Franciszka, obecni tu książęta z domu królewskiego i inni obecni tu książęta zagraniczni. Książęta z domu królewskiego przywdziali austryacki mundur jeneralski, a muzyka pułkowa przygrywała hymn austryacki. Po serdecznem powitaniu odprowadził książę Fryderyk Wilhelm Arcyksięcia Albrechta do pałacu królewskiego. Dziś (12go) przed południem odwiedził Jego królewicz. Mość Książę-rejent Arcyksięcia, a po południu odbędzie się u Księcia-rejenta wielka uczta na cześć gościa dostojnego, na którą oprócz wszystkich członków familii królewskiej zaproszono obecnych tu książąt obcych, c. k. posła austryackiego i wojskowych towarzyszów Arcyksięcia.

Frankfurt, 9. kwietnia. Niektóre ambasady, które z braku dostatecznych instrukcyi nie dokończyły protokółu przy głosowaniu nad wnioskami wydziału względem uregulowania systemu wychodźtwa, zawezwane zostały na posiedzeniu związkowego sejmu z dnia 7go b. m. na życzenie Bawaryi, ażeby przyspieszyły głosowanie.

Rosya i Królestwo Polskie.

(Jenerał Sierzputowski †. — Dekoracye. — Lustracya załogi. — Wiadomości bieżące. — Osiedlenie okolic amurskich.)

Z **Królestwa Polskiego** piszą *gazecie wiedeńskiej* pod dniem 10. kwietnia. Temi dniami pochowano w Warszawie jenerała artyleryi Sierzputowskiego. Książę Gorczakow znajdował się także na pogrzebie. Sierzputowski dowodził w Węgrzech artyleryą korpusu Paniutyna; po krymskiej wojnie mianowany został szefem artyleryi drugiego korpusu w Charkowie, ale gdy jego jeneralny sztab wkrótce potem został rozwiązany, udał się jenerał do Warszawy.

— Awanse, dekoracye i pensyonowania, które książę Gorczakow przywiózł z Petersburga, są bardzo liczne, i kilku wysokich oficerów jeneralnego sztabu otrzymało ordery.

— Książe Gorczakow lustrował temi dniami piesze pułki stacyonowane w Warszawie „Witebski“ i „Połocki.“ Przeglądy tego rodzaju, jakie w Paryżu i Wiedniu częściej można widywać i w większym rozmiarze są tutaj rzadkiem zjawiskiem, gdyż od dawna zmniejszono załogę Warszawy, i wtedy tylko więcej widać wojska, gdy zgromadzą się na lustracye za przybyciem Cesarza. Kiedy zaś lustracya tego rodzaju nastąpi w tym roku, niewiadomo, pomimo że książę Gorczakow musiał być zawiadomiony o tem w Petersburgu. Rewya majowa, jak za Cesarza Mikołaja, nie nastąpi zapewne także i tego roku, gdyż Cesarz Alexander zwykle odbywa podobne lustracye w jesieni. Kwestye pokoju lub wojny tak mocno zajmują publiczne umysły, że nikt nie zwraca uwagi na zwycięzkie postępy jenerała Jewdokimowa, który posunął się aż pod Weden, rezydencyi Szamila.

— Według wiadomości przykładają się w okolicach nadamurskich, ażeby tamtejsze puszcze uprawić i przysposobić do osiedlenia. Ale ażeby zaopatrzyć przestrzeń 2800 wiorst w mieszkania i kolonistów, potrzeba długiego czasu. Tymczasowo pracuje 15.000 żołnierzów nad urządzeniem pomieszkań i dróg. Pewien p. Scharenberg zamierza założyć nad rzeką Szylką 20 wiors. od Nerczyńska kilka fabryk, a głównie fabryki terpetyny, smoły, szkła i cukru. W pobliżu Szeteńska zbudowano nową przystań dla pomnażającej się liczby parostatków. Inne listy potwierdzają wiadomość, że rzeczone okolice obfitują w złoto; w Dauryi równie jak na równinach między Amurem a pasmem stanowojskich gór znajdują się pokłady złota i złoty piasek. To odkrycie okazuje się nie bardzo korzystnem dla fabryk w Nerczyńsku, gdyż robotnicy chętniej zajmą się szukaniem złota niżli pracą w warsztatach. Z rozkazu Cesarza rozwiązano administracyjną kancelaryę fabryk koronnych.

Księstwa Naddunajskie.

(Ministeryum wołoskie w dymisyi.)

Z **Bukaresztu** donoszą, że całe ministeryum podało się do dymisyi. Książę Kuza poruczył więc p. Janowi Kantakuzeno utworzyć nowe ministeryum, w którem będą mieć udział: Falkojanu, N. Krezulesku i bojar multański Konstanty Negri.

Azya.

(Organizacya najwyższych władz i ministerstwa w Persyi.)

Rządowa gazeta dworu perskiego ogłosiła następujące rozporządzenie Szacha:

Z woli i według mądrego postanowienia Najjaśniejszego Króla, którego oby Bóg strzegł od zagłady, nastąpić ma zmiana w wykonaniu najwyższej władzy państwa, a na przyszłość nie będą już wszystkie ważne władze rządowe połączone jak przedtem w jednem tylko ręku. Postanowienie to powzięto w zamiarze uregulowania administracyi państwa, podniesienia świetności panowania i poruczenia każdej z osobna gałęzi administracyjnej zdolnym urzędnikom korony i państwa, tak że każdy z nich zawiadamiać będzie wyłącznie jednym tylko wydziałem spraw publicznych, jemu tylko cały swój czas poświęci, i w dopełnieniu urzędowych czynności zwróci na to przedewszystkiem swą uwagę, by w spełnieniu przypadających mu obowiązków nie zaszła jaka niedokładność lub uchybienie. Rzeczą bowiem widoczną, że jednemu niepodobna podołać wszystkim wymaganiom państwa.

Najjaśniejszy Król raczył przeto rozważyć najmiłościwiej stosunki sług swoich i urzędników, którzy na ważnych posadach wydoskonalili się na urzędników doświadczonych, wierności i przychylności nieposzlakowanej, i każdemu z nich stosownie do jego zasługi i zdolności powierzyć kierunek i sprawowanie jednego wydziału najwyższej administracyi państwa, tudzież oznaczyć zakres obowiązków działalności, by bez wszelkiego mieszania się do spraw obostronnych zajmował się każdy pilnem i gorliwem sprawowaniem powierzonych mu obowiązków, i by niedopuścił tego żadną miarą, by zajść miała jakakolwiek niedokładność lub uchybienie w dopełnieniu spraw rządowych.

Nowe instytucye wzniesione na silnych i trwałych podstawach ręką mistrzowską Najjaśniejszego Króla, którego kraje i panowanie oby Bóg raczył wiecznie zachować, każą się z zupełnem zaufaniem w łaskę Bożą spodziewać, że za pomocą Wszechmogącego przyjdzie w krótkim już czasie do skutku zupełnie uregulowany porządek państwa i armii, a za usilnem staraniem i przy sprawiedliwości najdobrotliwszego monarchy obok pomyślności w kraju także kwi-

tnacy stan finansów z zupełnem zaspokojeniem poddanych; tak że ministrowie korony i państwa będą mogli z chlubą i bez wszelkiej makuly stanąć przed tronem Najwyższego.

Ministeryum królewskie rozpada się na kilka wydziałów, a mianowicie na ministeryum: 1) spraw wewnętrznych, 2) zewnętrznych, 3) wojny, 4) finansów, 5) sprawiedliwości i 6) fundacyi.

Nazwiska i właściwości ministrów, tudzież zakres czynności urzędowych każdego z nich wraz z tytułami nadanemi im najłaskawiej przez Najjaśniejszego Króla, dołączone są do pisma niniejszego dla wiadomości powszechnej, by każdy mógł się zainformować, do którego z ministrów udać się ma sprawie swojej i z swemi życzeniami.

Minister spraw wewnętrznych, Jego Excelencya Aminoddaula Mirza Sadyk Kajym-Makham. Zaszczycono go tytułem Amin-oddaula (strażnikiem państwa), a poruczone mu najwyższem pismem własnoręcznem czynności urzędowe i prerogatywy przyznane są takie:

Cześć od wszystkich urzędników państwa, a na zgromadzeniach miejsce pierwsze; podczas powszechnego posłuchania zajmować będzie miejsce honorowe; podczas uroczystości miewać będzie najuniżeńszą przemowę do Najjaśniejszego Króla, zajmować się administracyą dworu królewskiego, starać się o jego świetność i ozdobę, i zda z tego rachunek Najjaśniejszemu Panu; przy mianowaniu gubernatorów prowincyi otrzyma od Najjaśniejszego Króla instrukcye dla nich i wyprawi ich na miejsce przeznaczenia; tak samo i przy ich odwołaniu; asygnować ma zapisy długu państwa opatrzone pieczęcią królewską — bezstronnie i w porządku do kasy wojennej lub odnoszącej się krajowej i przedkładać Najjaśniejszemu Królowi, by otrzymały podpis najwyższy a następnie wypłacone były w kasie; zresztą przypadają mu wszelkie nie poruczone właściwym ministrom sprawy wojskowe, kontroli, zagraniczne, sprawiedliwości i fundacyi, tudzież sprawy królewiczów, wyznania religijnego i jego kapłanów, i budowli publicznych. Co do próśb wnoszonych do tronu na ręce zastępców gubernatorów krajowych, tedy prośby te do Najjaśniejszego Króla mają opieczętować i wraz z pismami dla nich przeznaczonemi po tychże przeczytaniu przesłać ministrowi spraw wewnętrznych, który w równy sposób prośby do Najjaśniejszego Pana opieczętowane wraz z innemi oryginalnemi pismami odda tajnej radzie państwa i gabinetowemu sekretarzowi Najjaśniejszego Króla. Sekretarz ten poweźmie następnie rozkazy najwyższe w sposób przepisany i poda je do wiadomości ministra spraw wewnętrznych, przy czem względem wydania najwyższego rozporządzenia niepotrzebna będzie żadnego na piśmie polecenia ministra spraw wewnętrznych.

Ministeryum spraw zewnętrznych pozostaje jak potąd tak i nadal pod sprawą Jego Excelencyi Motemyn-osoltan Mirza Said Hana, ministra spraw zewnętrznych, i jemu się zupełnie porucza, i jemu też przypada załatwienie polityki zewnętrznej z wyłączeniem wszelkiego mieszania się innych ministrów. Panowie posłowie mocarstw sprzyjaźnionych z nim tylko samym znosić się mają w wszelkich sprawach i potrzebach swego poselstwa.

Minister wojny Emir-ol Omera (wódz naczelny) Mirza Mehmed Han, najwyższy mistrz ceremonii Najjaśniejszego Króla, zaszczycony został wysokim tytułem „Typah salar“ (szef armii) i poruczono mu najwyższe dowództwo wojsk regularnych i nieregularnych. Zakres działalności jego oznaczono najwyższem pismem własnoręcznem w ten sposób:

„Wszystkie królewskie regularne pułki piesze, cała regularna i nieregularna jazda, królewska ludwisarnia ze wszystkiemi przynależytościami, inspekcya arsenału, inspekcya artyleryi i pociągów wojskowych, jak niemniej i wszystkie sprawy umundurowania armii królewskiej.“

Ministrem finansów, to jest najwyższy prezydent izby będzie jak potąd tak i nadal dotychczasowy najwyższy prezydent izby, Jego Excelencya Motemyd-ossoltan (podpora monarchy) Mirza Jussuf, gdyż urząd ten pozostawał potąd zawsze w jego familii. Wszelkie sprawy odnoszące się do prowadzenia ksiąg rachunkowych i kontroli czynności przynależnych, porucza się mu z wyłączeniem wszelkiego mieszania się innych. A że zakres tej najwyższej posady rządowej jest ściśle oznaczony, przeto niepo trzeba już szczegółowego wyliczania osobnych jej przynależytości.

Ministeryum sprawiedliwości poruczono wyłącznie Emirowi-ol Omera i tajnemu radzcy państwa Abas Kuli Hanowi, namiestnikowi w Dzewanszyrze, i zaszczycono go najłaskawiej tytułem Motemed-oddaula (podpora państwa). Ma on w sposób przepisany mu od Najjaśniejszego Króla przestrzegać z największą ścisłością i zupełną bezstronnością praw poddanych wszelkiego stanu bez żadnej różnicy, a załatwienie spraw tych jemu tylko a nikomu innemu nie przynależy.

Ministeryum fundacyi i funduszów wszystkich prowincyi pozostawać ma pod sprawą tajnego radzcy Mirzy Fasl-ollah Nassyr-Olmolka (pomocnika państwa). Kapitały, fundacye i fundusze dochodzące do kwoty wysokiej, mają przesyłane być przynależnym w całości, a nad czem czuwać ma tenże minister według najlepszej swej wiedzy i woli, i z wszelką sumiennością.

Poufnik monarchy Mirza Inajet, najwyższy intendent wojska, zajmować się będzie jak potąd tak i nadal prowadzeniem rejestrów głównych i całą rachunkowością co do wydatków armii; szefowi armii przysługa jednak prawo nadzoru tej jego administracyi.

Podobnie też opiewają wydane najłaskawiej przez Najjaśniejszego Króla główne zasady administracyi państwa, tudzież zakresu działalności i urzędowania szczególnych ministrów państwa. Każdy ma z osobna dopełnić przypadających mu obowiązków. W razie zaś zachodzącej ważnej jakiej sprawy państwa, lub ogół obchodzącej, mają wszyscy ministrowie Najjaśniejszego Króla naradzać się wspólnie nad korzyściami i niedogodnościami, jak niemniej i nad środkami w tej mierze potrzebnemi, i wypadek narady swej podać do wiadomości najwyższej, by według dalszego rozkazu królewskiego sprawę tę z dobrem kraju załatwić. Bez poprzedniczego przedłożenia najuniżeńszego przedstawienia i bez otrzymania najwyższego pozwolenia J. M. Króla nie wolno ministrom podpisywać żadnego aktu państwa. Podpisanie i wydanie rozporządzeń nastąpić ma dopiero po otrzymaniu najwyższego pozwolenia i rozkazu.

O dalszych postanowieniach i rozkazach, jakie Najjaśniejszy Król raczy powziąć i według czasu i potrzeby podać do powszechnego zachowania, znajdzie się wiadomość w gazecie.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Medyolan, 11. kwietnia. Tutejsza gazeta urzędowa podaje artykuł, objaśniający wczorajszą notę *Monitora* względem Niemczy, i przyznaje tej nocie dążność łagodzącą i spokojną.

Paryż, 12go kwietnia. Na giełdzie krążyła pogłoska, że kongres względem sprawy włoskiej zbierze się w krótkim czasie.

Londyn, 12. kwietnia. *Morning Herald* zbija wiadomość o powołaniu lorda Cowleya do Londynu a do przyjazdu margrabi d'Azeglio przywiązuje wielką nadzieję utrzymania pokoju.

Turyn, 11. kwietnia. Dziennik *Brofferia Italia* powstaje gwałtownie na ministra wojny za to, że sprzeciwia się formowaniu korpusów ochotniczych. Przedwczoraj zwiedzał Król sam fortyfikacye Alessandryi.

Monachium, 13go kwietnia. Ministrem spraw wewnętrznych mianował Król pana Neumaier, a ministrem wojny pana Lüder. Ministerya finansów i sprawiedliwości nie są jeszcze obsadzone. Baron v. d. Pfordten ma być mianowany posłem przy sejmie związkowym, a pan Reigersberg posłem w Sztuttgardzie.

Wiadomości handlowe.

Lwów, 15. kwietnia. Na naszym dzisiejszym targu były następujące ceny: mec pszenicy (82 ℔) 2zł.92c.; żyta ($77^1/_2$ ℔) 1zł.48c.; jęczmienia (69 ℔) 1zł.36c.; owsa (49 ℔) 1zł.13c.; hreczki 1zł.55c.; grochu 1zł.65c.; soczewicy 2zł.40c.; kartofli 79c., cetnar siana 1zł.6c.; okłotów 47c.; — sąg drzewa bukowego 11zł. 25c., sosnowego 7zł.35c. Ceny drobiazgowej sprzedaży bez odmiany.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 15. kwietna.

Hotel rosyjski: PP. Hr. Dunin-Borkowski Bolesław, z Kormanic. — Paszkowscy Mieczysław i Włodz., z Rosyi.

Hotel angielski: Pp. Rozłowski Alexander, z Komorowiec.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 15. kwietnia.

PP. Udrycki Adolf, do Wielkich mostów. — Wiktor Tadeusz, do Świrza.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie

Dnia 14. kwietnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	318.54	+ 6 6°	89 6	zachodni sł.	deszcz
2. god. po poł.	318 63	+ 5 6°	90.9	„ „	„
10.god. wiecz.	319 72	+ 2 8°	83.2	„ „	pochmurno

Wysokość deszczu 7‴26.

T E A T R.

Dziś na dochód śpiewaka opery niemieckiej pana E. Baracha: Wyjątki z oper: **„Lukrecya Borgia,“ „Hernani“** i **„Hugenoci,“** w których występują panna Tietjens i pani Moser.

T e r m i n a

sprzedaży, kupna, dzierżawy, licytacyi i t. d.

Dnia 18. kwietnia: Sprzedaż realności nr. 51 w Teniatyskach w **Rawie**.

Dnia 28. kwietnia: Licytacya na wyrestaurowanie budynku parafialnego w Jaryczowie we **Lwowie**. — Licytacya na sporządzenie trotoaru w **Glinianach**.

Dnia 2. maja: Sprzedaż realności nr. 14-85 w **Dobromilu**. — Sprzedaż dóbr Rogóżno w **Przemyślu**. — Przedaż realności nr. $571^3/_4$ we **Lwowie**.

Dnia 10. maja: Sprzedaż gruntu nr. 105 w nowym Jaryczowie w **Jaryczowie**.

Kurs lwowski.

Dnia 15 kwietnia

		gotówka		towarem	
		zł.	c.	zł.	c.
Dukat holenderski	wal. austr.	5	28	5	37
Dukat cesarski	" "	5	34	5	42
Półimperyał zł. rosyjski	" "	9	15	9	38
Rubel srebrny rosyjski	" "	1	73	1	78
Talar pruski	" "	1	69	1	73
Polski kurant i pięciozłotówka	" "	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	79	80	80	60
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	67	—	68	20
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	73	85	75	—

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 15. kwietnia

1. Dług publiczny. *A. Państwa.* W walucie austryackiej po 5% za 100 zł. —.—. Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 74 90. Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. —.—. Z konwersyi kuponów po 5% za 100 zł. —. Metaliki po 5% za 100 zł. 69 20; po 4½% za 100 zl 60.20; po 4% za 100 zł. — —. po 3% za 100 zł. —.—; po 2½% za 100 zl. —.—; po 1% za 100 zł. — —. Przeznaczone do loso.: z r. 1834 za 100 zł. — ; z r. 1839 za 100 zł. 121.50 zl. z roku 1854 za 100 zł. 105.20. — Losowane obligacye dawnego długu państwa: po 5% za 100 zl. —.—; po 4½% za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. —.—. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. — —; po 2½% za 100 zł. —.—; po 2¼% za 100 zł. — —; po 2% za 100 zł. — —; po 1¾% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa za granicą uprocentowane: po 5% za 100 zł — —: po 4½ za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. — —. *B. Krajów koronnych.* Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—; Banatu Temeskiego, Kroacyi i Sławonii 67.—; Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Siedmiogrodu 64.50; innych krajów koronnych — —; z klauzulą losowania w roku 1869 .—. Lombardo-weneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —.

2. Akcye. Banku narodowego sztuka 835 —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 177.20; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego 507.—; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zl. 1620; towarzystwa kolei żelaznej państwa 234.60; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zl. za 100 zł. (50%) wpłaty 98 50; połud.-półn.-niemieckiej kolei komunik —.—; kolei Cisy po 200 złr. m. k. —.—; lomb.-weneck. kol. żelaz. 94.50; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa —.—; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. 419.—; Lloyda w Tryeście po 500 złr. —.—.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; na 6 lat po 5% za 100 zł. —.—; na 10 lat po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—; w walucie austryackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zl. 99 50; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. 77.75; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka 92 25; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —.—; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wexlowy. Na 3 miesiace. Amsterdam za 100 holenderskich florenów 98 40. Augsburg za 100 zł. południ. niemieck. waluty 98.30. Berlin za 100 talarów —.—. Wrocław za 100 talar. —.—. Frankfurt n. M. za 100 zł południ. niemieck. waluty 98.40. Genua za 100 lirów piemonckich —.—. Hamburg za 100 marko banko 86 80. Lipsk za 100 talarów —.—. Liwurna za 100 lirów toskańskich — —. Londyn za 10 funtów szterl. 114.80. Lugdun za 100 franków 45.80. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. 112.50. Marsylia za 100 frank. 45.70 Paryż za 100 fr. 45 80. Praga za 100 zł. wal. austr. —.—. Tryest za 100 zł. wal. austr. —.—. Wenecya za 100 zł wal. austr. —.—.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrów wołoskich 15 79. Konstantynopol za 100 piastrów tureckich —.—. Wexlowe dyskonto banku narod. 5% —. procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 5 42, dukaty ces. pełnej wag 5.38, korony 15.85. półkorony —.—.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 13. kwietnia.

Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar
W austr. wal. po 5% za 100 zł.	65.50	66.—
Z pożyczki narodow. po 5% za 100 zł.	75.70	76 —
Z roku 1851, ser. B. po 5% za 100 "	—.—	— —
Metaliki po 5% za 100 zł.	70. —	70.50
dtto. " 4½% za 100 zł.	61.50	62.50
Przeznacz. do wylos. z r. 1834 za 100 zł.	270.—	280.—
" 1839 " 100 "	122.75	123.—
" 1854 " 100 "	106.50	107.—
Renty Como po 42 lir. austr.	14.25	14.50

B. Krajów koronnych		pien.	towar
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.	Niższej Austryi	91.—	92.—
	Węgier	67.—	68.—
	Banatu Temeskiego, Kroacyi i Sławonii	65.50	66.50
	Galicyi	66 —	67.—
	Bukowiny	64.50	65.—
	Siedmiogrodu	65.—	66 —
	innych krajów koronnych	83.—	94.—
	Z klauzulą losowania w r. 1867	—.—	—.—

Akcye.

	pien.	towar.
Banku narodowego sztuka	848.—	850.—
Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu po 200 zł. wal. austr	181.80	182. —
Niższo-austr. towarzystwa eskomt. po 500 zł. mon. konw.	515 —	520.—
Północnej kolei Cesarza Ferdynanda po 1000 zł. mon. kon.	1648 —	1650
Towarzystwa kolei żelaznej państwa po 200 zł. mon. konw. czyli 500 fr.	237. —	237 50
Kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zl. mon. kon. za 100 zl. (5%) wpłaty	99.50	100.—
Połud.-półn.-niemieckiej kolei komunikacyjnej po 200 zł. m. k.	142.50	143.—
Kolei Cisy po 200 zł m. k. po 100 zl. (50%) wpłaty	105.	105.—
Lomb.-weneckiej kolei żelaznej po 570 lir. austr. czyli 192 zł. m. k. z 76 zł. 48 kr. (40%) wpłaty	94.—	95.—
Wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa po 200 zł. czyli 500 frank. z 60 zł. (30%) wpłaty	64.—	65.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	423. —	425.—
Lloyda austr. w Tryeście po 500 " "	—.—	235.—

Listy zastawne.

		pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon.	6letnie po 5% za 100 zł.	95.—	96.—
	10 " " 5% " 100 "	91.—	92.—
	przeznaczone do losowania po 100 zł.	84.—	85.—
Banku narodowego w wal. austr.	na 12 miesięcy 5% za 100. zł.	99.—	99 50
	przeznaczone do losowan. po 5% za 100 zł.	78.—	78 50

Losy.

	pien.	towar.
Instyt. kredyt. dla handlu i przemysłu po 100 zł. waluty austr. za sztukę	94. —	94 50
Towarz. żeglugi parowej na Dunaju po 100 zl. mon. kon.	99.50	100 —
Esterhazego 40 zł. m. k.	71. —	72. —
Salma 40 " "	37.50	38. —
Palfiego 40 " "	34. —	34.50
Clarego 40 " "	37. —	37 50
St. Genois 40 " "	34.—	34.50
Windischgrätza 20 " "	21.50	22.—
Waldsteina 20 " "	23.50	24.—
Keglevicha 10 " "	15.75	16 25

Na 3 miesiace.

	pien.	towar.
Augsburg za 100 zł. połud.-niemieckiej waluty 5%	95.40	96.60
Frankfurt n. M., za 100 zł. połudn. niemieckiej waluty	96.60	97. —
Hamburg za 100 marko banko 2¾%	85.50	86. —
Londyn za 100 funtów szterl. 3%	112.90	113 —
Paryż, za 100 franków 3%	45.20	45 30

Kurs złota.

	pien.		towar.	
Dukaty ces. mennicze	5 zł.	33 cen.	5 zł.	34 cen.
Korona	15 "	50 "	15 "	52 "
Napoleondor	9 "	6 "	9 "	7 "
Rosyjski imperyał	9 "	25 "	9 "	26 "

KRONIKA.

(Wiadomości lokalne.) Od 1. do 10. kwietnia skazały władze bezpieczeństwa za przekroczenie przepisów meldunkowych Ludwika S., Szczepana D. i Judę M., a za znieważenie niedzieli szynkarkę Kreindel W., szynkarzy Wacława L. i Israela R., właścicieli sklepów bławatnych Salamona F. i Łukasza W., i kramarkę Mindel Ch. — wszystkich na kary pieniężne, które oddano na fundusz ubogich; zaś Abrahama F. i Pańka W. za pozostawienie wozów z końmi bez dozoru ukarano aresztem.

W domu nr. 144²/₄ wszczął się 2. b. m. po południu o godzinie 2¼ ogień w kominie, ale przytłumiono go natychmiast bez żadnej dalszej szkody.

Józefa J., krawca z profesyi opadło 9. b. m. o godzinie 4. po południu na wzgórzu między Lasem cesarskim i Lesienicami czterech nieznanych chłopów, którzy zdarli z niego surdut, ale za nadejściem jakiejś kobiety porzucili i uciekli. Policya przedsięwzięła natychmiast potrzebne poszukiwania i odkryto już ślad złoczyńców.

W nocy na 21. marca r. b skradziono ces. rosyjskiemu majorowi Michałowi J. z powozu stojącego na dziedzińcu hotelu europejskiego nr. 7 kufer podróżny z rzeczami. Złodziej zabrał tylko kosztowniejsze rzeczy zostawiając resztę, i dopiero 8. b. m. udało się go pochwycić. Jestto znany złodziej Antoni Tk., który dopiero niedawno odsiedział 5letnie ciężkie więzienie, i wyznał też zaraz przy indagacyi, że dostał się kanałem na dziedziniec tego hotelu i tym sposobem popełnił ową kradzież. Dotąd jednakże nieodszukano jeszcze skradzionych rzeczy, które Antoni Tk. oddał żydowskim przechowywaczom Eliaszowi L. i Chai R., a ci wysłali je gdzieś dalej. Tak głównego sprawcę jak i pomocników jego oddano już sądowi kryminalnemu.

(O płókarniach złota w Austryi.) Doniesienia o bogatych kopalniach złota w Kalifornii i Australii, tudzież najnowszemi czasy nad rzeką Frazer zajmowały mocno publiczność europejską. W Austryi — pisze gazeta wiedeńska — przypomniano sobie przy tej sposobności płókarnie złota w Czechach, w Austryi wyższej i w Siedmiogrodzie, i usiłowano z nich korzystać. Zapomniano jednak o tem, że nawet w owych okolicach zamorskich niezawsze opłaca się praca podjęta. Nie tak często wydarzają się wypadki zysku znaczniejszego; a w naszych stronach można było myśleć o tem wtedy, kiedy to za ręczną pracą nie wiele płacono, a złoto było rzadkością. Zaniechano więc teraz próżnego usiłowania.

W zachodnich i południowo-zachodnich stronach w Czechach znajdują się liczne kopce i otwory jako zabytki dawnych płókarni złota. Najwięcej jednak było tych płókarni w Siedmiogrodzie i na Węgrzech, na odmiałach rzeki Aranyos, Marosz, Keresz i Samosz, tudzież w innych stronach Siedmiogrodu, a na Węgrzech u źródeł Cisy, nad Maramoroszą, a wkońcu nad rzeką Czarną na pograniczu wojskowem w Banacie. Z powodu częstych wypadków wojennych zapomniano o nich przez długi czas, i dopiero w 17tym wieku zaczęto znowu płókać złoto. Dotąd jeszcze najwięcej uzyskują złota w Siedmiogrodzie i nad Maramoroszą. Z ogólnego jednak zysku około 42 grzywien przypada czystego złota na płókarnie siedmiogrodzkie zaledwie 1¼%, a cały zysk nad Maramoroszą nie wynosi więcej nad 1 grzywnę, tak że płókaniem złota mogą zająć się tylko najbiedniejsze klasy ludności niemające żadnego już innego zarobku.

Dodatek tygodniowy Nr. 15.

przy dzisiejszej Gazecie zawiera:

1) Piśmiennictwo w Galicyi. Do piśmiennictwa w Galicyi z ostatniego dziesiątka lat, zapisy bibliograficzne Rok 1849 – 1859.

Wymienienie pisarzy i pism porządkiem alfabetycznym. Litera A. Piszący po polsku: A. Abancourt. - Dr. F. Ks. Ahn. — Albertrandy. — Alexandrowicz A. — Anczycowie, Wł. L. i Zygm. — Androszewski. — Antoniewiczowie, Karol i Mikołaj. — Pseudonym Arbuzowski. — Przekłady z obcych pisarzy: Ahn. — Andersen. — Aubineau. — Augustin S. — Aureliusz. — Po rutеńsku Ajtałowicz. — Po niemiecku Abgar. — Adelnii. Pism wyszłych razem 63.

2) Żupy i żupnicy, dawniejsi i teraźniejsi. Zebrał i złożył Hier. Łabęcki.

3) Gorzelnie i browary w lwowskim okręgu administracyjnym. Wydatek w lutym 1859—1858.

4) Piwniczna. Dokument z roku 1348 i kilku lat póżniejszych. (Dok.)

Stanisław August Król potwierdza przywileje na założenie miasteczka i i na jarmarki, także zakaz zabraniający żydom osiedlać się w niem.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.